

Istungidokument

B9-0203/2019

25.11.2019

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

meetmete kohta, millega leevendada Airbusi vaidlust käsitleva WTO otsuse mõju Euroopa põllumajandusele (2019/2895(RSP))

Irène Tolleret, Ulrike Müller, Sheila Ritchie, Jérémy Decerle, Atidzhe Alieva-Veli, Billy Kelleher, Marie-Pierre Vedrenne, Jordi Cañas
fraktsiooni Renew nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon meetmete kohta, millega leevendada Airbusi vaidlust käsitleva WTO otsuse mõju Euroopa põllumajandusele (2019/2895(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) 2. oktoobri 2019. aasta otsust Airbusi subsidiumivaidluses (DS316), millega USA-l lubati võtta ELi ekspordi suhtes vastumeetmeid 7,5 miljardi USA dollari (6,8 miljardi euro) väärtuses,
 - võttes arvesse WTO vaidluste lahendamise organi 14. oktoobri ametlikku otsust nende vastumeetmete lubamise kohta,
 - võttes arvesse USA otsust kehtestada alates 18. oktoobrist 2019 teatavatele põllumajanduslikele toiduainetele ja mõningatele mittepõllumajandustoodetele uus väärtuseline tollimaks 25 % ning mittepõllumajandustoodetele väärtuseline tollimaks 10 %,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määruse (EL) nr 1144/2014 (siseturul ja kolmandates riikides võetavate põllumajandustoodete teavitus- ja müügi edenduse meetmete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008)¹ asjaomaseid artikleid,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et USA on ELi 28 liikmesriigi põllumajandustoodete ekspordi peamine sihtriik ja 2018. aastal oli selle ekspordi kogumaht 22,3 miljardit eurot; arvestades, et niisugune eksport aitab säilitada USAga positiivse kaubandusbilansi;
- B. arvestades, et ELi põllumajanduslike toiduainete ekspordile 4,3 miljardi euro väärtuses (60 % vastumeetmete koguväärtusest) kehtestatakse uued tollimaksud, mille suuruseks on 1,1 miljardit eurot;
- C. arvestades, et Ühendkuningriik, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Saksamaa ja Iirimaa (esitatud järjestuses) on peamised riigid, keda USA otsus mõjutab, ja nende arvele langeb 97% uutest tollimaksudest mõjutatud ekspordist; arvestades, et selle kahjulik mõju tabab ka teiste liikmesriikide põllumajanduslikku toidutööstust;
- D. arvestades, et peamised USA sanktsioonide sihtmärgiks olevad põllumajandustooted on ELi jaoks sümboolse tähendusega ja väga suure lisandväärtusega tooted (šoti ühelinnaseviski, vein, oliiviõli, sellised piimatooted nagu juust ja või, muudest näiteks kašmiirvillast tooted), mille arvele langeb 92 % USA uutest kaubandusalastest vastumeetmetest;
- E. arvestades, et vähemal määral on sihtmärgiks ka muud põllumajanduslikud toiduained,

¹ ELT L 317, 4.11.2014, lk 56.

näiteks lauaoliivid, sealiha, kohv, magusad küpsised, töödeldud puuviljad, värsked tsitrusviljad, rannakarbid ja piiritusjoogid;

- F. arvestades, et põllumajandustootjad ja toidutarneahela ettevõtjad on taas kord langenud mittepõllumajandusliku kaubandustüli ohvriks ning USA otsus neid tollimakse kohaldada jääb kehtima määramata ajaks, kuni liikmesriigid hakkavad järgima WTO resolutsiooni Airbusi puudutava vaidluse kohta;
 - G. arvestades, et USA vastumeetmed suurendavad ebastabiilsust ELi siseturul, kus tuleb juba maadelda Venemaa kehtestatud keelust tulenevate häiretega ning valmistuda Ühendkuningriigi võimalikust EList väljaastumisest tingitud majandusraskusteks;
 - H. arvestades, et USA võib vastavalt USA õiguse sätetele võtta kasutusele nn tariifikarusselli, mille mõju kanduks üle teistele toodetele ja võimendaks vastumeetmete majanduslikke tagajärgi ning millel oleks ebaproportsionaalne mõju kahepoolsele kaubavahetusele, kuna see põhjustaks olulisi häireid USAsse suunatud ekspordivoogudes;
 - I. arvestades, et mõnes sektoris (näiteks oliiviõli) ohustab USA otsus veelgi siseturu niigi habrast olukorda, samal ajal kui teistes sektorites, näiteks veini, viski ja piimatoodete sektoris, võib see põhjustada turul tõsiseid üldisi häireid; arvestades, et sellest tulenevalt seaks niisugune otsus ohtu majanduskasvu, investeringud ja töökohtade loomise ning tooks kaasa konkurentsivõime ja turuosa olulise kahanemise, kusjuures nende praeguse taseme saavutamiseks kulus aastaid ja langusest oleks raske taastuda;
 - J. arvestades, et uute tollimaksudega hõlmatud toodete tarbijahinnad võivad olulisel määral tõusta; arvestades, et enamikku neist toodetest saab asendada muudest allikatest pärit alternatiividega;
 - K. arvestades, et kehtivate ELi eeskirjade kohaselt ei saa USA turule suunatud ja juba heaks kiidetud müügiedenduskampaaniaid ümber kavandada ning mõned meetmed, mis on juba võetud väga väärtuslike toodete müügi edendamiseks, võivad USA tollimaksude kohaldamise korral osutada kasutuks;
 - L. arvestades, et ELi põllumajandus on rahvusvaheliste turgudega üha enam integreeritud, mistõttu on väga olulised konstruktiivsed kaubandussuhted üldiselt ja tarbijate nõutavate kvaliteetsete toiduainete tarneahela säilitamine;
1. väljendab sügavat muret selle pärast, et USA otsus rakendada Airbusi vaidluse tõttu ELi suhtes vastumeetmeid kahjustab oluliselt mitte üksnes nende sihtmärgiks valitud liikmesriike ja tooteid, vaid kogu ELi põllumajandussektorit ja toidutarneahelat tervikuna;
 2. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et USA ei lähe kaasa ELi püüetega leida enne tollimaksude kohaldamist lahendus läbirääkimiste teel; rõhutab oma muret selle pärast, et siiani on USA keeldunud tegemast ELiga koostööd, et leida aegsasti lahendus meie vastavate lennukitööstuste jaoks seoses Airbusi ja Boeingi pikaajalise vaidlusega;
 3. toetab komisjoni pingutusi ja nõuab tungival, et ta jätkuvalt püüaks leida läbirääkimiste teel lahendusi, mis levendaksid kahe poole vahelisi praeguseid kaubanduspingeid;

4. palub komisjonil tähelepanelikult jälgida ELi turgu kogu toiduainete tarneahela ulatuses, et teha kindlaks kõik nende sanktsioonide kohaldamisest tulenevad häired ja toiduainete tarneahelast toodete väljatõrjumise järelmõjud;
5. märgib, et kui USA võtab kasutusele nn tariifikarusselli, mille mõju kanduks üle mitmetele teistele toodetele, on komisjonil võimalik esitada WTO-le kaebus; juhib tähelepanu sellele, et tariifikarussell mõjutaks ebaproportsionaalselt ELi ekspordi USAsse;
6. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks, kuidas vastumeetmed mõjutavad asjaomaseid sektoreid ja siseturu, ning kui see on põhjendatud, annaks kooskõlas WTO eeskirjadega ja eelarve piires kiiresti toetust kõige rängemat mõju kogenud sektoritele, samuti kaaluks ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) meetmete kasutamist siseturu häirete leevendamiseks;
7. palub komisjonil vaadata läbi valdkondlikku ja horisontaalset müügiedendust käsitlevaid määrusi täiendavad kehtivad teised õigusaktid, et võimaldada paindlikumalt korraldada müügiedenduskampaaniaid kolmandates riikides, nii et ettevõtjad saaksid paremini reageerida ja tõhustada oma tegevust USAs ning võidelda tarbijatele avalduva mõju vastu või vajaduse korral ümber orienteeruda alternatiivsetele turgudele, korraldades selleks ümber varem USA turu jaoks heaks kiidetud meetmed; rõhutab, et kui ELi ettevõtjad vahetult USA vastumeetmete tõttu oma praegusi müügiedendusmeetmeid kohandavad, ei tohiks neid selle eest karistada;
8. palub komisjonil Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruses (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007)² määratletud valdkondlike müügiedendusmeetmete kohaldamisel võimaldada suuremat paindlikkust, et ettevõtjad saaksid pikendada oma kampaaniate kestust USAs;
9. kutsub komisjoni üles võtma horisontaalseid teavitamis- ja müügiedendusmeetmeid, mis võiksid toimuda kõrgetasemeliste visiitide ning rahvusvahelise tähtsusega messidel ja näitustel osalemise vormis, et tõsta asjaomaste toodete mainet ja reklaamida neid kooskõlas määruse (EL) nr 1144/2014 artiklitega 2 ja 9;
10. märgib, et praeguse konkreetse turuprobleemi tõttu võiks komisjon kaaluda ettevõtjate abistamiseks määruse (EL) nr 1144/2014 artiklite 15 ja 19 sätete kasutamist;
11. kuna aastaelarve on juba kinnitatud, palub komisjonil kiita heaks täiendavad projektikonkursid ja suurendada 2019. aastal müügiedenduseks ettenähtud eraldisi, et mitte hilineda USA vastumeetmetele reageerimisega;
12. toetab ELi põllumajandustoodete edendamist käsitlevate ELi eeskirjade tõhustamist, et aidata ettevõtjatel laiendada ja kindlustada oma turupositsiooni kolmandates riikides ning et ÜPP reformimist ja horisontaalse müügiedenduse määruse järgmist

² ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

läbivaatamist silmas pidades leida ELi toodetele uusi turustamisvõimalusi;

13. rõhutab vajadust tagada tollimaksudest mõjutatud toodete turulepääs, kõrvaldades püsivad tehnilised takistused, mis ei ole lasknud ettevõtjatel täielikult ära kasutada muudest kaubanduslepingutest tulenevaid ekspordivõimalusi;
14. kinnitab veel kord oma pühendumust vabakaubandusele ja avatud turgudele ning juhib tähelepanu ELi ja USA konstruktiivsete kaubandussuhete tähtsusele;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.